

GÖTEBORGS UNIVERSITET
STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

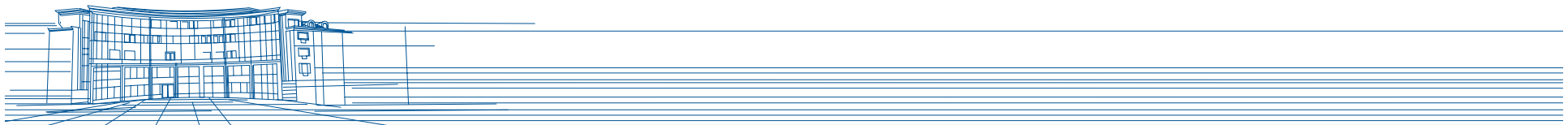

SOM-INSTITUTET
SAMHÄLLE OPINION MEDIER

Insiders och outsiders i svensk arbetsmarknadsopinion

Love Christensen
Biträdande forskare

Sandra Engelbrecht
Biträdande forskare

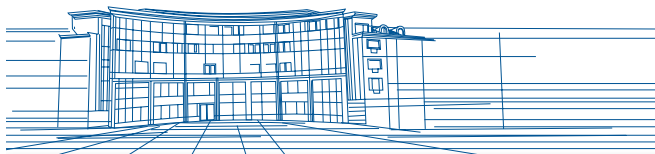

Svensk arbetsmarknadsopinion

- Undersökning av opinionsskillnaden mellan insiders – de som är etablerade på arbetsmarknaden – och outsiders – de i prekära anställningar – för sex arbetsmarknadspolitiska förslag:
 - (1) uppmjukning av arbetsrätten
 - (2) höjning av arbetslöshetsersättningen
 - (3) lagstiftad rätt till heltid för deltidsanställda
 - (4) införande av lägre ingångslöner för ungdomar
 - (5) införande av hårdare reglering av bemanningsföretag
 - (6) införande av lika avgift till alla a-kassor.
- Det analytiska ramverket föreslår en tudelad arbetarklass med divergerande intressen, där den huvudsakliga skillnaden mellan insiders och outsiders består i den asymmetriska risken att bli arbetslös.

Är det möjligt att tala om en faktisk skiljelinje mellan *insiders* och *outsiders* i svensk arbetsmarknadsopinion?

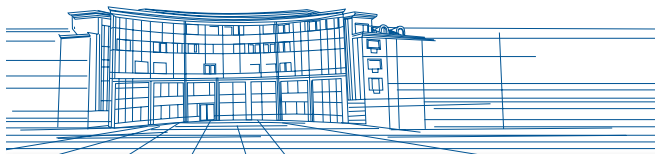

Förslag om att höja arbetslöshetsersättningen

- Mer än två tredjedelar av samtliga arbetslösa omfattas inte av arbetslöshetsförsäkringen – a-kassan behöver inte per automatik gynna gruppen outsiders.
- Moderaterna enda regeringsparti som är emot en höjning av ersättningsnivåerna.
- År 2012 ansåg 55 procent att förslaget var mycket eller ganska bra; 16 procent ansåg att förslaget var mycket eller ganska dåligt.

Förslag om att mjuka upp arbetsrätten

- Uttrycket 'mjuka upp arbetsrätten' i svensk samhällsdebatt:
 - LAS – turordningsreglerna
 - "Ungdomsavtal"
- Förslaget återfinns framförallt hos Centerpartiet och Folkpartiet.
- År 2012 ansåg 36 procent att förslaget var mycket eller ganska bra; 20 procent ansåg att förslaget var mycket eller ganska dåligt.

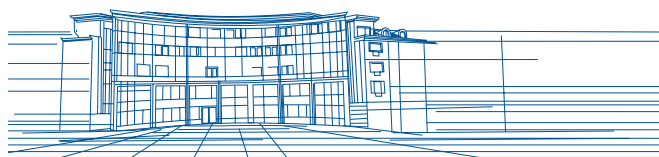

Förslag om att lagstifta om rätt till heltid för deltidsanställda

- Förslaget har lyfts i jämställdhetsdebatten;
 - den kvinnliga arbetskraften befinner sig oftare sig i deltid än den manliga arbetskraften.
- Den kvinnliga arbetskraften är överrepresenterad inom dessa grupper av outsiders.
- År 2012 ansåg 50 procent att förslaget var mycket eller ganska bra; 19 procent ansåg att förslaget var mycket eller ganska dåligt.

Förslag om att införa lägre ingångslöner för ungdomar

- Förslaget återfinns hos Folkpartiet och Centerpartiet; konkret beståndsdel av "ungdomsavtalen".
- Lägre ingångslöner för ungdomar riskerar att cementera den unga arbetskraften inom gruppen outsiders.
- År 2012 ansåg 37 procent att förslaget var mycket eller ganska bra; 35 procent ansåg att förslaget var mycket eller ganska dåligt.

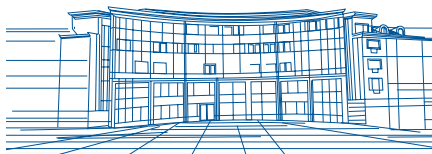

Förslag om att införa hårdare reglering av bemanningsföretag

- Utmaning för de traditionella svenska arbetsmarknadsrelationerna.
- Nov 2012: Lagen om uthyrning av arbetskraft.
- År 2012 ansåg 62 procent att förslaget var mycket eller ganska bra; 7 procent ansåg att förslaget var mycket eller ganska dåligt.

Förslag om att avgiften till alla a-kassor ska vara lika

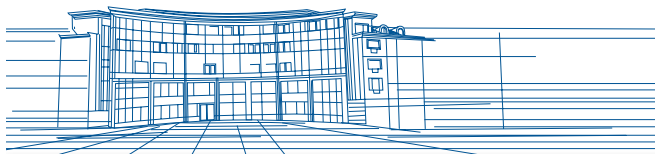
- En reaktion på den borgliga regeringens reform som innebar differentierade avgifter.
- Koppling mellan höjningar av avgiften till a-kassor och medlemsras i berörda fackföreningar.
- År 2012 ansåg 59 procent att förslaget var mycket eller ganska bra; 11 procent ansåg att förslaget var mycket eller ganska dåligt.

Teorin om insiders och outsiders

- Lindbeck & Snower (1988): Europa efter stagflationskrisen
 - Varför hänger arbetslösheten kvar?
 - Arbetskraften uppdelad i insiders och outsiders
 - Insiders egenintresse
 - Hotet utifrån? → Anställningsskydd, centraliserad lönesättning
 - Rueda (2005): Ett socialdemokratiskt dilemma
 - Arbetarklassen som socialdemokratins kärnväljare
 - Vad är de politiska konsekvenserna av en tudelad arbetskraft?
 - Intressekonflikt mellan insiders och outsiders inom arbetsmarknadspolitiken
- Hur appellera till båda grupperna samtidigt?

Hypoteser I

- Hypotes 1: *Outsiders stödjer förslaget om att höja a-kassan medan insiders intresse sammanfaller med dem med ledande positioner som är emot förslaget*

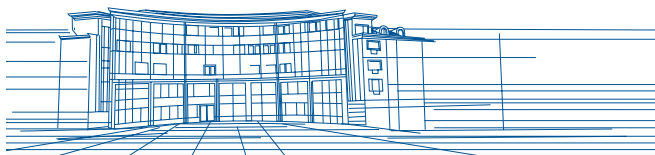
[Höj a-kassan] Outsider - - - - - Ledande positioner, Insider

- Hypotes 2: *Outsiders intresse sammanfaller med dem med ledande positioner till stöd för förslaget om att mjuka upp arbetsrätten, medan insiders är emot förslaget*

[Mjuka upp arbetsrätten] Ledande positioner, Outsider - - - - - Insider

- Hypotes 3: *Outsiders stödjer förslaget om att lagstifta om rätt till heltid för deltidsanställda medan dem med ledande positioner är emot förslaget och insiders är i högre grad indifferent*

[Lagstifta om rätt till heltid] Outsider - - - - - Insider - - - - - Ledande positioner

Hypoteser II

- Hypotes 4: *Outsiders intresse sammanfaller med dem med ledande positioner till stöd för förslaget om att införa lägre ingångslöner för ungdomar, medan insiders är emot förslaget*

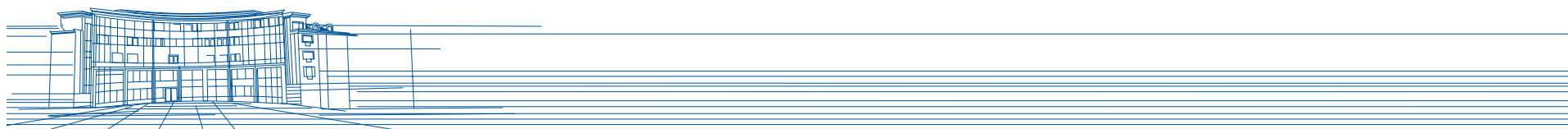
[Lägre ingångslöner för ungdomar] Ledande positioner, Outsider - - - - - Insider

- Hypotes 5: *Insiders och outsiders stödjer förslaget om att införa hårdare reglering av bemanningsföretag medan dem med ledande positioner är emot förslaget*

[Hårdare reglering av bemanningsföretag] Insider, Outsider - - - - - Ledande positioner

- Hypotes 6: *Outsiders stödjer förslaget om att avgiften till alla a-kassor ska vara lika, medan insiders intresse sammanfaller med dem med ledande positioner som är emot förslaget*

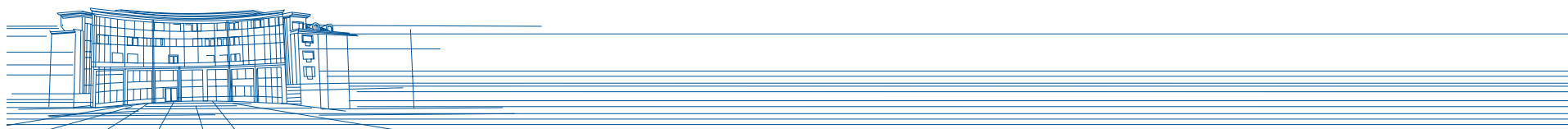
[Lika avgift till alla a-kassor] Outsider - - - - - Insider, Ledande positioner

Resultat

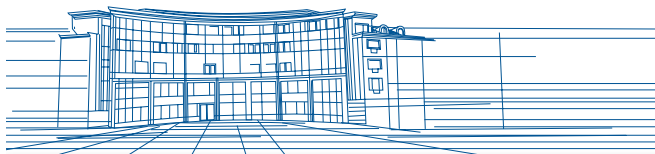
- Arbetsrätten
 - Ersättningsnivåer i a-kassan
 - Ungdomslöner
 - Rätt till heltid
 - Bemanningsföretag
 - Avgifter a-kassan
- } Stöd för hypoteserna
- } Delvis stöd
- } Inget stöd
-
- Stöd för de centrala hypoteserna
 - Hur stora är effekterna?
 - Arbetsrätten
 - Ersättningsnivåerna i a-kassan

Slutsatser I

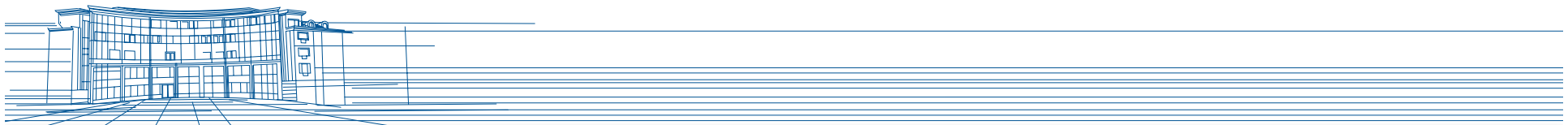
- Är en tudelad opinion ett krav för att teorin skall hålla?
 - Förmodligen inte: Det är politiken i praktiken och inte surveykontexten som är betydelsefull.
 - Politiken i praktiken: Valutgångar
 - Se Lindvall & Rueda (2013), Lindvall, Martinsson & Oscarsson (kommande)
- Men (gamla och nya) resultat indikerar att insider-outsider-teorins centrala antagande håller:
 - Den assymmetriskt fördelade risken att bli arbetslös tycks vara en faktisk skiljelinje bland löntagare

Slutsatser II

- Ett socialdemokratiskt dilemma
 - Tycks finnas en skiljelinje mellan insiders och outsiders
 - Rationalitet, intresse och mobilisering
- Det politiska i arbetsmarknadens politiska ekonomi?

Källor

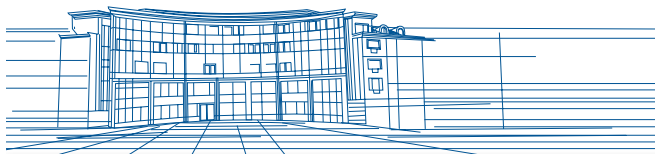
Lindbeck, Assar & Snower, David .J. (1988) The Insider- Outsider Theory of Employment and Unemployment. Cambridge: MIT Press.

Rueda, David (2005). Insider-Outsider Politics in Industrialized Democracies: The Challenge to Social Democratic Parties. American Political Science Review, 99 , s 61-74.

Johannes Lindvall & David Rueda (2013) "The Insider-Outsider Dilemma."
British Journal of Political Science

<http://users.ox.ac.uk/~polf0050/Lindvall%20Rueda%20BJPS.pdf>

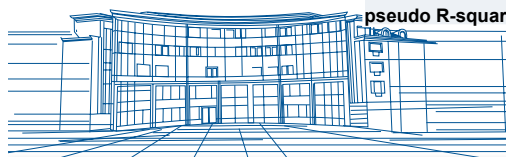
Lindvall, Johannes, Johan Martinsson, and Henrik Oscarsson.
(Kommande) "Party Choice in Hard Times: Group-Specific Responses to Economic Downturns in Sweden". Electoral Studies

Regressionstabeller

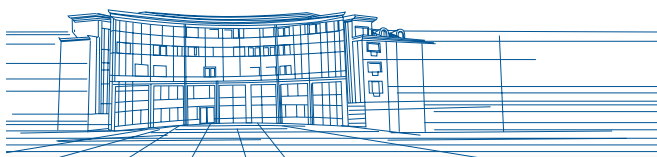
	Höj ersättningsnivåerna i A-kassan		Mjuka upp arbetsrätten		Lagstifta om rätt till heltid		Inför ungdomslöner		Reglera bemanningsföretagen		Inför lika avgifter i A-kassan	
	β	GME	β	GME	β	GME	β	GME	β	GME	β	GME
Outsider	0.16	+3	-0.31	-7	-0.08	-2	-0.59*	-12	-0.03	-1	-0.09	-2
Insiders	0.18	+4	-0.72***	-16	-0.09	-2	-0.35†	-7	0.07	+2	-0.18	-4
Risk arbetslöshet (ref: mycket låg)												
Ganska liten risk	0.23	+4	0.03	+1	-0.15	-3	-0.12	-2	-0.13	-3	-0.15	-3
Ganska stor risk	0.97**	+18	-0.26	-5	-0.04	-1	-0.28	-5	0.15	+3	-0.16	-4
Mycket stor risk	0.67†	+13	0.28	+6	-0.19	-4	0.06	+1	-0.31	-7	-0.23	-5
Medlem i fackförening	0.45*	+9	-0.46*	-10	0.66***	+13	-0.34†	-7	0.49**	+11	0.13	+3
Medlem A-kassa	0.68**	+13	-0.01	+0	0.05	+1	-0.25	-5	0.12	+3	0.01	+0
Kvinna	0.38*	+7	0.29†	+6	0.48**	+10	-0.44*	-8	-0.19	-4	0.37*	+9
Utbildning (ref: låg)												
Medellåg utbildning	0.06	+1	-0.03	-1	-0.26	-5	0.21	+4	-0.17	-4	-0.01	+0
Medelhög utbildning	0.15	+3	0.11	+2	-0.30	-6	0.32	+6	-0.09	-2	-0.23	-5
Hög utbildning	-0.42	-8	0.24	+5	-0.44	-9	0.63*	+12	0.11	+2	-0.39	-9
Subjektiv klass (ref: tjänstemannahem)												
Arbetarhem	0.36†	+7	0.51**	+11	0.51**	+10	-0.06	-1	0.01		0.21	+5
Högre tjänstemannahem	-0.28	-5	0.34	+7	0.05	+1	0.06	+1	-0.32	-7	-0.26	-6
Företagarhem	0.04	+1	0.28	+6	-0.38	-8	0.21	+4	0.15	+3	0.36	+8
Ideologi: vänster-höger	-0.59***	-11	0.27***	+6	-0.43***	-9	0.37***	+7	-0.39***	-8	-0.17**	-4
Individuell månadsinkomst	0.01	+0	-0.01	+0	-0.13**	-3	-0.04	-1	-0.05	-1	-0.02	+0
Ålder	0.02	+0	0.09*	+2	-0.04	-1	0.10**	+2	-0.01	+0	0.03	+1
N	888		869		879		885		883		881	
% korrekt predicerade	70.5		68.9		69.4		69.9		66.6		62.2	
pseudo R-square	0.176		0.063		0.142		0.113		0.079		0.036	

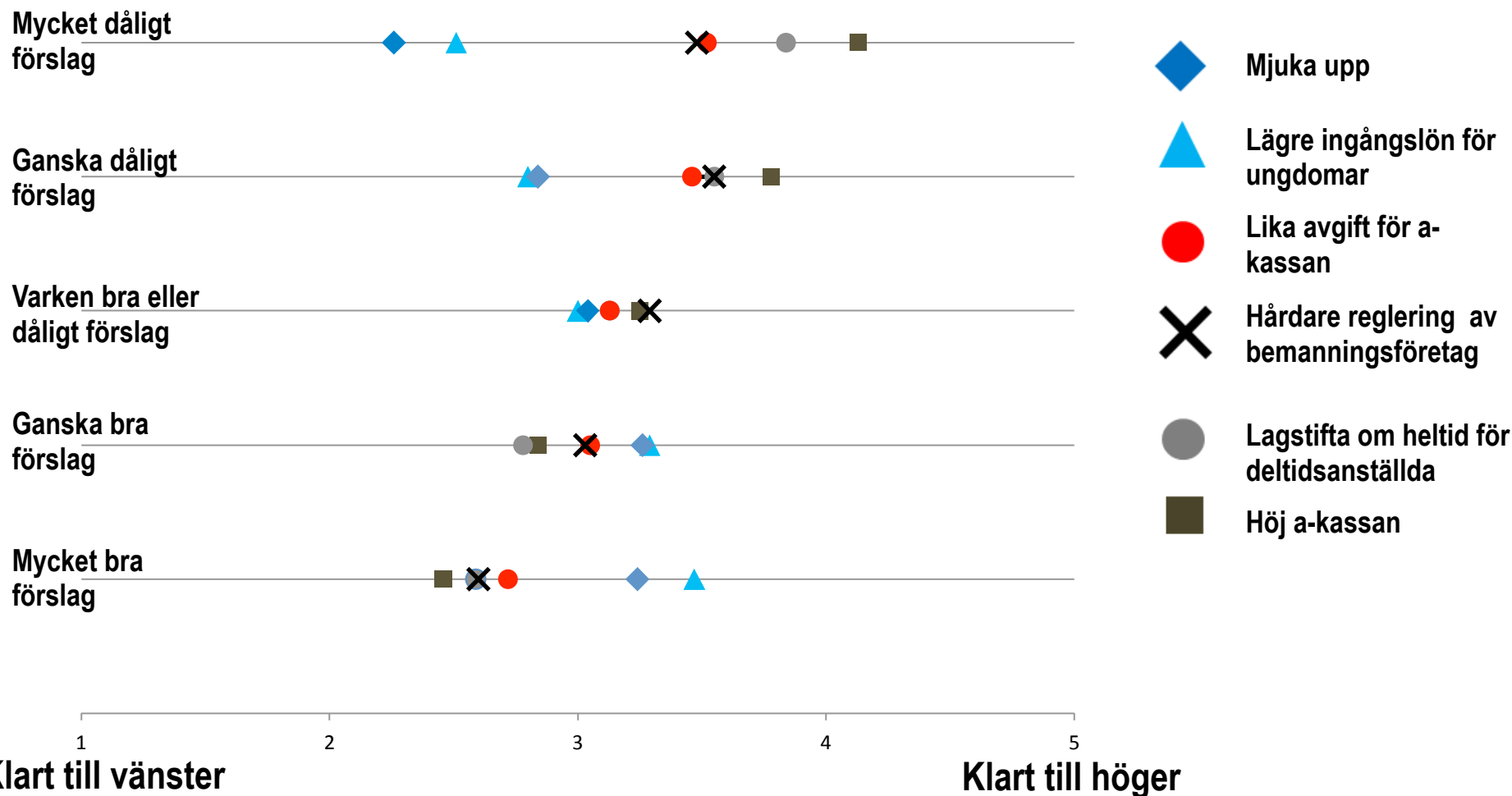
Inställning till de arbetsmarknadspolitiska förslagen, 2012 (procent och balansmätt)

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Varken bra eller dåligt förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Balans mätt
Höj a-kassan	27,9	27,4	29,1	10,9	4,7	+ 39,7
Mjuka upp arbetsrätten	9,4	26,6	43,9	11,7	8,4	+ 15,8
Lagstifta om rätt till heltid för deltidsanställda	22,5	27,1	31,5	11,8	7,1	+ 30,8
Inför lägre ingångslöner för ungdomar	10,7	26	28,5	21,6	13,2	+ 1,9
Inför hårdare reglering av bemanningföretag	30,2	31,9	30,6	5,3	2,0	+ 54,8
Avgiften till alla a-kassor ska vara lika	29,8	28,8	30,9	7,2	3,3	+ 48,0
Lägsta antal svarande	133	376	416	77	29	1 415

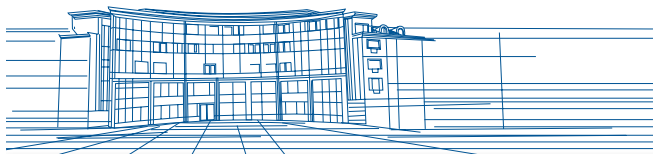

Medelvärdesanalys: självplacering vänster - högerskala

Klart till vänster

Klart till höger

Inställning till de arbetsmarknadspolitiska förslagen utifrån partisympati (balansmått från +100 till -100)

	V	S	MP	C	FP	KD	M	SD
Höj a-kassan	+80	+71	+51	+10	+22	+33	+3	+41
Mjuka upp arbetsrätten	-37	+10	+6	+35	+24	+30	+31	+11
Lagstifta om rätt till heltid för deltidsanställda	+62	+61	+35	-2	+5	+14	+2	+29
Inför lägre ingångslöner för ungdomar	-35	-15	-13	+43	+30	+21	+22	0
Inför hårdare reglering av bemanningsföretag	+88	+68	+59	+52	+48	+58	+36	+52
Avgiften till alla a-kassor ska vara lika	+54	+60	+52	+33	+27	+42	+35	+69
Lägsta antal svarande	54	442	144	40	79	43	393	90

